

Milliyet

ARKEOLOJİ

Sayı: 31 | Yıl: 3

TARİH / ÖREN YERİ / MÜZE / GEZİ

GÜZELLİĞİN BAŞKENTİ

Aphrodisias, adını aldığı Tanrıça Aphrodite gibi görenleri kendine hayran bırakıyor. Babadağ eteklerinden çıkan kaliteli mermerlere güzellik de katan Aphrodisias'ın heykeltıraşlarının eserleri Roma İmparatorluğu'nun dört bir yanını süslüyordu.

ISSN 2792-095X

9 772792 095007

Hukuk tarihine dair önemli kalıntılar

Aphrodisias, Bazilika yapısı ile Diocletianus'un Tavan Fiyatlar Fermanı ve Para Birimi Fermanı nedeniyle hukuk tarihi açısından da önemli bir kenttir

Dr. Av. Muhammed Hardalaç

Aphrodisias, yerleşim tarihi olarak M.Ö 5. binyıl ortalarına kadar uzanan ve M.Ö 2. yüzyılda yoğun biçimde şehirleşmeye başlamış bir kent. Roma Dönemi'nde dahi güzelliğinden övgüyle bahsedilen kent, Roma Senatosu tarafından kendine tanınan vergi muafiyeti ve özerklik ayrıcalıkları sayesinde hızla gelişmiştir.

Aphrodisias, günümüzde Aydın'ın Karacasu ilçesi Geyre Mahallesi'nde yer alıyor. Bugün kentin içinde yer aldığı mahallenin ismi ise yerel halk tarafından kentin eski isimlerinden Karia'nın zaman içindeki değişiminden geliyor. Kentin tarihi yapısı çok iyi biçimde korunmuş ve 2015 yılında UNESCO Dünya Miras Listesi'ne alınmıştır. Kent özellikle mermer ocaklarına yakınlığı nedeniyle Antik Çağ heykeltıraşlığının şahane örneklerini barındırıyor. Tüm bu yönleriyle kültür turizmi açısından çok önemli bir yer tutuyor.

Bazilika'nın işlevi

Aphrodisias Antik Kenti tüm tarihi ve kültürel güzellikleri yanında hukuk camiası açısından da dikkate değer bir yerdir. Kentte yer alan Bazilika ilk olarak 1962 tarihli kazılarda ortaya çıkarılmıştır. Bazilika, Palmiye Parkı'nın güneybatı köşesinde yer alan uzun, üç koridorlu bir kamu binasıdır. Bazilika'nın Roma İmparatorluğu tarafından M.S. 100 yılı civarlarında tamamlanarak kullanılmaya başlandığı ve M.S. 600 yılına kadar aralıksız kullanıldığı tahmin ediliyor. Bulunan kalıntılardan yola çıkarak Bazilika'nın bankacılık, kâtiplik, yasal sözleşme hazırlıkları, hukuk danışmanlığı ve çeşitli hukuki işlemlerin yapılması gibi amaçlarla kullanıldığı düşünülüyor.

M.S. 4. yüzyılın ortalarında zamanın valisi Flavius Constantius tarafından restore edilen yapının güney holünün valinin davaları takip ederken kullandığı bölüm olabileceği değerlendiriliyor. Hukuk alanının tarihi açısından önem arz eden kentteki çalışmalar ve kalıntılar hukuk camiası tarafından da sahiplenilmeli ve incelenmelidir.

Fermanlar

Hukuk camiası açısından kentin diğer bir önemi ise Diocletianus'un Tavan Fiyatlar Fermanı ve Para Birimi Fermanı'dır. Latince kaleme alınan bu fermanlar günümüzde en iyi korunmuş ferman kopyalarındandır. Fermanlarda Roma İmparatorluğu Dönemi'ndeki ağgözlü tüccarlardan, enflasyondan ve bu konulara ilişkin sınırlamaların ihlali durumunda meydana gelebilecek

ölüm cezası tehditlerden bahsedilir. Bu kalıntılar hem Roma İmparatorluğu'ndaki pazar ekonomisini ve koyulan kuralları görmek açısından hem de o zamanki hukuk düzenini anlamak açısından çok değerlidir.

Aphrodisias Antik Kenti; Antik Çağ sanat tarihi, bu bölgede yaşamış insan topluluklarının kültürü, dönemin ekonomik ve hukuki yapısı açısından çok önemli bir yer tutan eşsiz bir miras. Böyle bir mirasın ülkemizde bulunması bizim için gerçek bir şanstır. Aphrodisias gibi birçok değer ülkemiz topraklarında halen varlığını sürdürmektedir. Tüm bu miraslarımıza hep birlikte sahip çıkarak ve bu güçlü mirastan yararlanarak ülkemizi geleceğe daha hazır ve daha güzel şekilde taşımalıyız. Hepimiz ülkemizin sahip olduğu jeopolitik ve tarihi önemin daha çok farkında olarak yaşamaya devam etmeliyiz ■

